

**Callmayer Ferenc
Búcsúbeszéd
Telki, 2020.10.16.**

Tisztelt Család, Barátok, Pályatársak, tisztelt gyászoló Gyülekezet !

Temetésre gyűltünk össze, ebben a sajátos történelmi időszakban, a kavargó és változó világhelyzetben. Temetni jöttünk, de hitünk szerint csak a testet temetjük, mely hordozója volt egy megtisztelő Isteni vendégségnek itt, e földön, a Kárpát Hazában. Mert CöFö ide születik, e tarka nemzetiségű, a Szent Korona alá tartozó földre, soknemzetiségű, távoli dán őssökkel is rendelkező családba a XX. század, történelmünk nehéz éveiben. Ide születik, s a csonka béke éveiben szüleitől, tanáraitól a miskolci Királyi Katolikus Fráter György Gimnáziumban kapja azt az útravalót, mely életét végigkíséri: az állhatatosságot, a közösségszeretetet és a valódi szellemi hatalom tiszteletét. Már gyerekkorában akvarelljei megmutatják formaalkotó tehetségét, s az oly gyakori utat választja ő is: rajztanára javaslatára építész lesz, mert annak mindig van kenyere. S amikor a gimnazista rálép az építészet anyaggal, tektonikával nehezített útjára új perspektíva tárul: a közösségépítés világa. De nem mond le a festészetről, életét végigkíséri ez a tevékenység, több ezernyi temperával készült alkotásain a Kárpát-haza parasztházait örökíti meg, a Balaton-felvidéket, lakókörnyezete, Telki tájait festi, lelki gyakorlatként is ikonokat reprodukál.

Végigéli múlt századi történekmünk nehéz korszakait, melyben a borzalom, a tömeggyilkosság áthatja a hétköznapokat, a puha-diktatúra képlékennyé teszi a gerincet, leradírozza az arcélt. Sorsa úgy alakul, hogy többször megérinti, de elkerüli a halál, így őrzője lesz a pozsonyligetfalui és Kossuth téri áldozatok emlékének, utóbbiról állhatatos lélekkel szívbe markoló jelet állít a Mezőgazdasági Minisztérium árkádsorában.

Mindeközben tervez és alkot. Korai munkáiban a népi építészet alapformái modern nyelven, új tartalommal jelennek meg, egyszerre közvetítik az évszázadok Kárpát-medencei hagyományát és koruk szellemi tartalmát. A szélmalomból karcsúsodó püspökladányi víztorony, a badacsonyi Poharazó, a Tátika étterem, a tihanyi művelődési ház és a Rege presszó a másik modern hangján szól, rokona a „dániások”: Jánossy, Farkasdy gondolkodásmódjának, vagy mások, mint Szrogh, Rácz vagy Makovecz építészetének. A hely szellemét megjelenítő, abból táplálkozó út ez, mely nem a nemzetközi fehér építészet és nem az ideológiával torzított diktatúrastílus útján jár, s a vasfüggöny elszigeteltségében – talán nem is tudva – rokona a kor hasonló úton járó európai építészeinek, mint a portugál Siza vagy az északi Erskine. Rátermettsége révén a 60-as évek közepén Angliában, majd az Egyesült Államokban is hosszabb ideig dolgozik, keze nyomát, alkotói erejét több épület őrzi. Hazatér, visszautasítja a megtisztelő ajánlatot, hogy társuljon egy nagyhírű irodába, mert állhatatossága nem engedi, hogy saját sorsát társai kárára jobbítsa. Itthon kitartóan dolgozik, várostervektől a középületeken át a családi házakig terjed tervezői tevékenysége, a CLASP könnyűszerkezetes rendszer felhasználásával több, mint harminc iskolaépületet tervez szerte az országban. A gyakorlatban bizonyítja az általa kitalált Iskola-utca mintaadó térszervezés életképességét, közösség-szervező erejét. Ír, publikál, oktat, közéletet szervez, kitartóan munkálkodik a haza fényének emelésén. Munkásságát, az egyes pályaszakaszokat, munkaköröket nem csupán a megvalósult épületek minősítik, de az emberi kapcsolatok építése, fenntartása jellemzi. Kiemelkedő, több évtizeden átívelő szerteágazó építészeti tevékenysége olyan példa, mely iránymutató a ma építésze nemzedék számára is.

Tevékenységét precízen dokumentálja, a háború után kezdi írni naplóját, hogy ne vesszen el az emlékezet, hogy megmaradjon a tanúság a jövő nemzedékének. Az állhatatos jellem emlékező és emlékeztető: a jelenben bolyongót figyelmezteti a múlt tartalmára és a jövő lehetőségére. Ez CöFő állhatatossága, az ív, mely összeköti az

alapokat jelentő gyerekkort az érett korban kibontakozó értékátadással, az életút ív másik pillérével. Mert CöFö híd volt egy vészterjes korban. Stabil híd, melynek szilárdságát jelleme adja, az állhatatosság, az a rejtett belső minőség, mely átvezet a legzordabb időkön. Híd, melynek szerkezete a tehetség, mely átüt minden közészerűségen, igénytelenségen, az ideológia hamis mázán. Híd, mely összeköti a klebelsbergi kultúrateremtés világát az újra szabad, független Magyarországgal, áthidalva 45 év szellemi bénítási kísérletét, a gerincpuhító gulyáskommunizmust. Az első pillért a neveltetés, a Kárpát-haza kultúrája, a másodikat a tett, a hazaszeretetért megcselekedett áldozatos munka adja. Az első pilléren áll családja, tanárai: Kotsis, Weichinger és Bardon, a másikon mi, kiknek az átmentett értékeket átadja. Társadalmi szereplését, a Magyar Építész Kamara újraalapítását, első elnökeként szakmai újra szervezési munkáját ugyanaz az állhatatosság hatja át, mint tervezői tevékenységét. Részt vesz az Építészkar Habilitációs bizottság, a Házat-Hazát Alapítvány, a BME doktori iskola és a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság munkájában.

2017-ben a Prima díjas és kétszeres Ybl-díjas építészt a Magyar Művészeti Akadémia tagjai közé választja, tisztelegve munkássága, társadalmi szerepvállalása előtt. 2018-ban elkészített akadémiai üzenetében az építészetről, a házról, otthonról ars poeticájában így ír:

„Bent magunkat, kint embertársainkat
szólíthassuk meg méltósággal,

minőséggel történelmet írassunk, és örömet okozzunk.”

Búcsúzunk hát CöFö-től, az állhatatos alkotótól, CöFö-től, kinek beceneve fogalommá vált, ő volt „A” CöFö. Búcsúzunk – Isten akaratában megnyugodva – földi pályájától, a társtól, az apától, a kollégától, de lelkünkben az izzó mondattal: ABIT, NON OBIT: NEM MEGHALT, ELMENT...

Isten áldjon CöFö Mester!